

MERIMASKUN SEURAKUNNAN

SEURAKUNTANEUVOSTON OHJESÄÄNTÖ

Hyväksytty seurakuntaneuvostossa 18. päivänä maaliskuuta 2009

Vahvistettu Turun arkkikiippakunnan tuomiokapitulissa 5. päivänä elokuuta 2009

1 luku

Seurakuntaneuvoston kokous ja asioiden käsittely

1 §

Seurakuntaneuvoston kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtaja, joka määrää kokoontumisen ajan ja paikan. Seurakuntaneuvosto voi myös etukäteen vahvistaa kokousaikansa suunnitelman.

Seurakuntaneuvosto on lisäksi kutsuttava koolle, kun vähintään neljäsosa jäsenistä sitä kirjallisesti pyytää ilmoittamansa asian käsittelyä varten.

2 §

Kutsu kokoukseen toimitetaan jäsenille viimeistään viisi päivää ennen kokousta. Kutsuun on liitettävä luettelo käsiteltävistä asioista.

Jos asia on kiireellinen, seurakuntaneuvosto voi päättää ottaa sen käsiteltäväksi, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa.

3 §

Asioiden käsittelystä ja vaaleista säädetään tarkemmin kirkkolaisissa, kirkkojärjestyksessä ja kirkon vaalijärjestyksessä sekä hallintolaisissa.

4 §

Seurakuntaneuvoston kokoukseen voidaan kutsua kuultavaksi asiantuntijoita.

5 §

Seurakuntaneuvosto päättää asiat esittelystä.

Seurakunnan toimintaa ja hengellistä elämää koskevat asiat esittelee kirkkoherra, jolle hän ole määrännyt asiaa muun viranhaltijan esiteltäväksi tai jollei esittelyvelvollisuus perustu viranhaltijan johtosääntöön tai seurakuntaneuvoston muuhun päätökseen. Muiden asioiden esittelystä määrätään viranhaltijan johtosäännössä tai seurakuntaneuvosto määrää siitä erikseen. Jos asian esittelystä ei ole määrätty johtosäännöllä tai muulla päätöksellä, tehtävästä huolehtii kirkkoherra.

Esittelijän tulee valmistella asiasta kirjallinen selonteko, joka perusteltuine ehdotuksineen toimenpiteiksi on ajoissa ennen kokousta toimitettava seurakuntaneuvoston jäsenille. Jos asian kiireellisyys sitä vaatii, esittelymuistio päätösehdotuksineen voidaan antaa kokouksessa. Vähäiset asiat voidaan kuitenkin esitellä suullisesti.

6 §

Kokouksen pöytäkirjaa pitää seurakuntaneuvoston tähän tehtävään valitsema sihteeri, joka voi olla seurakunnan tai seurakuntayhtymän viranhaltija.

Pöytäkirjaan merkitään suoritettut äänestykset ja tehdyt päätökset sekä puheenjohtajan määräämät muut käsittelyyn liittyvät seikat.

Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksen valitsemaa pöytäkirjantarkastajaa tai, jos kokous niin päättää, seurakuntaneuvosto kokouksessaan. Jos pöytäkirjantarkastajat ja puheenjohtaja eivät ole yksimielisiä pöytäkirjan sisällöstä, seurakuntaneuvosto tarkastaa pöytäkirjan seuraavassa kokouksessaan.

2 luku

Seurakuntaneuvoston tehtävät

7 §

Seurakuntaneuvosto hoitaa kirkkolaisia, muussa laissa, kirkkojärjestyksessä ja kirkon vaalijärjestyksessä sille säädettyt tehtävät sekä ne toimeenpano- ja hallintotehtävät, joita ei ole säädetty tai määrätty muun viranomaisen tehtäväksi tai jotka asian luonteen vuoksi kuuluvat seurakuntaneuvoston suoritettaviksi.

Seurakuntaneuvosto päättää lisäksi niistä asioista, jotka on sille uskottu seurakuntayhtymän perussäännössä tai joissa yhteinen kirkkovaltuusto on erikseen siirtänyt sille päätösvaltansa.

8 §

Seurakuntaneuvostossa on työjaosto, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja 2 muuta jäsentä.

Jaoston tehtävänä on:

- 1) Työjaosto voi tarvittaessa valmistella seurakuntaneuvostossa käsiteltäviä asioita.

3 luku

Viranhaltijoiden ratkaisuvallta

9 §

Kirkkoherra

- 1) tekee seurakunnan henkilökuntaa koskevat päätökset seuraavissa asioissa:
 - a) ottaa enintään kuuden kuukauden ajaksi sijainen, milloin viranhaltijalla tai työntekijällä on ollut lakiin tai virkaehtosopimukseen perustuva oikeus saada virkavapautta tai työlomaa;
 - b) ottaa määrärahojen puitteissa tilapäinen/määräaikainen viranhaltija tai määräaikainen työntekijä enintään kuuden kuukauden ajaksi;
 - c) vahvistaa viranhaltijan tai työntekijän valintapäätös, milloin päätös on ollut lääkärintodistuksen tai rikosrekisterinotteen puuttumisen vuoksi ehdollinen, jos esitetty lääkärintodistus on varaukseton tai rikosrekisterinotteessa ei ole rikosrekisterilain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuja merkintöjä;
 - d) myöntää palkaton virkavapaus tai työloma viranhaltijalle tai työntekijälle enintään yhden kuukauden ajaksi, jos sen myöntäminen on seurakunnan harkinnassa eikä siitä aiheudu seurakunnalle lisäkustannuksia;
 - e) myöntää viranhaltijalle tai työntekijälle vuosiloma niiden lomapäivien osalta, joiden pitämisajasta ei ole määrätty seurakuntaneuvoston tai muun viranomaisen vahvistamassa lomajärjestyksessä;
 - f) päättää viranhaltijan tai työntekijän vapaapäivien sijoittelusta, jollei asia kuulu muulle viranomaiselle, ja tehdä muutkin tämän työhön liittyvät virkasäännön [24 §:n 2 momentissa sekä 26 ja 27 §:ssä] tarkoitetut ratkaisut;
- 2) päättää hankinnasta, talousarvion toimintamäärärahojen puitteissa seurakuntaneuvoston päättämään määrään asti.

10 §

Virkasäännön alaisen viranhaltijan ratkaisuvallasta määrätään seurakuntaneuvoston hyväksymässä viranhaltijan johtosäännössä.

11 §

Edellä 9–10 §§:n mukaan tehdyistä ratkaisuista on pidettävä päätösluettelo.

12 §

Seurakuntaneuvosto tai sen puheenjohtaja voi siirtää johtokunnan, luottamushenkilön tai viranhaltijan päättämän asian seurakuntaneuvoston käsiteltäväksi. Seurakuntaneuvosto voi tällöin kumota päätöksen tai muuttaa sitä tai palauttaa uudelleen käsiteltäväksi.

Kirkkoherran on huolehdittava siitä, että ote tai muu ilmoitus johtokunnan ja edellä 9-11 §§:ssä

tarkoitettujen viranhaltijoiden ja luottamushenkilön päätöksestä toimitetaan 3 päivän kuluessa ratkaisusta seurakuntaneuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tietoon. Seurakuntaneuvosto määrää erikseen, miten nämä päätökset saatetaan sen tietoon.

Jos seurakuntaneuvosto tai sen puheenjohtaja haluaa saattaa ratkaisun neuvoston käsiteltäväksi, vaatimus siitä tulee ilmoittaa asianomaiselle, joka on ratkaissut asian, 5 päivän kuluessa siitä, kun asiaa koskeva päätösluettelon ote tai muu ilmoitus on saatettu seurakuntaneuvoston puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan tietoon.

Seurakuntaneuvosto voi etukäteen ilmoittaa, ettei se tule käyttämään siirto-oikeuttaan.

Voimaantulo

Tämä ohjesääntö tulee voimaan tuomiokapitulin vahvistamispäätöstä seuraavan kuukauden 1. päivänä.

Tällä ohjesäännöllä kumotaan kirkkoneuvoston 23. päivänä syyskuuta 1997 hyväksytty ja 21. päivänä tammikuuta 1998 vahvistettu ohjesääntö.

OHJESÄÄNNÖN PERUSTELUJA

Yleistä seurakuntayhtymähallinnosta

Seurakuntayhtymähallintoa uudistetaan huomattavasti 1.1.2005 lukien. Suurin periaatteellinen muutos on siinä, että seurakuntayhtymien eri yhteistalousmuodoista (täydellinen yhteistalous ja osittainen yhteistalous) luovutaan. Tämän jälkeen niistä ei puhuta enää lainkaan. On vain yhdenlaisia seurakuntayhtymiä, joita kaikkia koskevat samat perussäännökset.

Seurakuntayhtymien hallintorakenne ja vaalijärjestelmä yhdenmukaistuu. Kaikilla seurakuntayhtymillä on seurakuntavaaleilla valittava yhteinen kirkkovaltuusto ja jokaisella seurakunnalla samoin valittava seurakuntaneuvosto. Kaikissa seurakuntayhtymissä yhtymän yhteinen kirkkovaltuusto käyttää lähtökohtaisesti yksittäisissä seurakunnissa kirkkovaltuustolle kuuluvaa toimivaltaa. Tämä merkitsee muutosta osittaisen yhteistalouden seurakunnille, kun taas tilanne enemmistönä olevissa täydellisen yhteistalouden seurakunnissa pysyy periaatteessa entisellään. Sen sijaan toimivaltasäännökset ovat siten entistä väljempinä, että seurakuntayhtymissä on aikaisempaa enemmän mahdollisuuksia järjestää seurakuntayhtymän ja

5 seurakuntien välisiä toimivaltasuhteita, joskin eräitä henkilöstöhallinnon asiaryhmiä siirretään yhtymän yksinomaiseen toimivaltaan. Perussäännöllä seurakunnalle voidaan antaa toimivalta perustaa ja lakkauttaa virkansa sekä määrätä kiinteästä omaisuudesta laajemmin kuin tähän asti, jolloin se saattoi koskea vain lahjoitusomaisuutta.

Kaikkien seurakuntayhtymien seurakunnissa on varsinaisena päättävänä elimenä vain seurakuntaneuvosto. Se vastaa pääasiassa yksittäisen seurakunnan kirkkoneuvostoa, mutta sillä on myös valtuustoluonteisia tehtäviä. Seurakuntaneuvoston asiana on huolehtia kaikista seurakunnan tehtävistä, jotka eivät lain tai perussäännön nojalla kuulu yhtymän päätettäviin. Seurakuntaneuvoston tehtäväkenttä on siten laaja. Sitä ei ole tarpeen eikä edes mahdollista yksityiskohtaisesti määritellä eikä kuvata ohjesäännössä, vaan yksittäiset tehtävät ilmenevät kirkkolaista, kirkkojärjestyksestä ja kirkon vaalijärjestyksestä sekä niiden nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä. Seurakuntaneuvostoa koskien niissä viitataan teknisesti pääsääntöisesti kirkkoneuvostoa koskeviin säännöksiin, jotka on siten otettava aina huomioon.

Uusi seurakuntaneuvoston ohjesäännön malli

Uusi ohjesääntömalli sisältää seurakuntaneuvoston kokousmenettelyä ja esittelyä koskevia perussäännöksiä. Ohjesäännön lisäksi on otettava huomioon kirkkolain ja kirkkojärjestyksen sekä hallintolain lukuisat menettelyä koskevat säännökset..

Neuvoston tehtäviä ei kuvata yksityiskohtaisesti, koska kirkkolain tai kirkkojärjestyksen taseisia säännöksiä ei toisteta alemmanasteisessa säännössä. Säännössä osoitetaan lakiin palautettu mahdollisuus perustaa jaosto myös seurakuntaneuvostoon. Neuvoston päätösvallan delegoinnista viranhaltija- ja luottamushenkilötasolle on omia pykäläiä tai varauksia.

1 §. Pykälässä määrätään seurakuntaneuvoston koollekutsumisesta. Seurakuntaneuvoston puheenjohtaja on pääsääntöisesti kirkkoherra, mutta puheenjohtajasta voidaan päättää siten, että varapuheenjohtaja toimii puheenjohtajana, jos neuvoston enemmistö, kirkkoherra ja varapuheenjohtaja ovat tästä yksimielisiä.

2 §. Pykälässä on kokouskutsua koskeva määräaika. Se on mallissa entinen viisi päivää, mutta siitä voidaan päättää toisinkin. Omat kokemukset käytössä olleesta määräajasta ratkaisevat. Kiireellinen asia voidaan joka tapauksessa ottaa käsiteltäväksi, vaikka sitä ei mainittaisi kutsussa. Tästä on kuitenkin päätettävä erikseen ja kirjattava se asianomaisen pykälän kohdalle.

3 §. Tämän pykälän taustalla on paljon kirkkolain ja kirkkojärjestyksen säännöksiä sekä uusi hallintolaki. Myös hankintalaki saattaa tulla sovellettavaksi. Vaaleja koskevia säännöksiä on myös kirkon vaalijärjestyksessä. Yleissäännöksiä on KL 7 ja 25 sekä KJ 7 luvuissa.

Seurakuntaneuvostoa koskevia omia säännöksiä on KL 11 ja KJ 10 luvuissa. Kirkkoneuvostoa koskevat KL 10 ja KJ 9 lukujen säännökset koskevat pääsääntöisesti seurakuntaneuvostoa KL 11:9-11 nojalla. KL 9:11 nojalla on huomattava, että seurakuntaneuvoston käsitellessä sille uskottua yhteisen kirkkovaltuuston päätösvaltaan muutoin kuluva asiaa noudatetaan, mitä vastaavasti kirkkovaltuustosta ja asioiden käsittelemisestä siellä säädetään tai määrätään. Tällöin voidaan joutua käsittelemään asia määräenemmistöasiana (viran perustaminen) sekä lisäksi alistamaankin päätös (kiinteistöluovutus).

Jos puheenjohtajalle halutaan antaa jäsenen puheoikeutta koskeva rajoitusvalta, on puheenvuoron enimmäispituutta koskeva määräys otettava ohjesääntöön

6 4 §. Kokoukseen voidaan kutsua asiantuntijoiksi seurakunnan ja seurakuntayhtymän viranhaltijoiden lisäksi ulkopuolisiakin. Näin voitaisiin menetellä ilman määräystäkin.

5 §. Pykälässä määrätään esittelystä ja esittelijästä

Pykälän 1 momentin mukaan seurakuntaneuvostossa asiat päätetään esittelystä kirkkojärjestyksen 7 luvun 1 §:n 2 momentin nojalla. Ilman esittelijän tekemää ehdotusta asiaa ei voida ottaa päätettäväksi. Tämä jättevöittää asioiden valmistelua, mutta ei estä ottamasta kokouksessa esille nousseita rutiiniluontoisia tai vähäisiä asioita päätettäväksi, kunhan asianomainen esittelijä ottaa ne nimiinsä esiteltäväkseen. Jos asia on laajakantoisempi, se edellyttää erillistä kirjallista valmistelua ja esittelyä myöhemmässä kokouksessa.

Pykälän 2 momentissa määrätään esittelijöistä. Sen mukaan ensisijaisesti kirkkoherra esittelee toimintaa ja hengellistä elämää koskevat asiat. Kirkkojärjestyksen 7 luvun 1 §:n 2 momentin nojalla myös kirkkoherra esittelee asiat. Hänellä on yleinen esittelyvelvollisuus myös niissä esille tulevissa asioissa, joiden esittelystä ei muualla mitään määrätä. Hän voi määrätä esittelytehtävän muulle viranhaltijalle, esimerkiksi kappalaiselle. Tästä voidaan niin haluttaessa ottaa momenttiin tarkempikin määräys, jos tälle halutaan antaa itsenäinen esittelyoikeus siihen kuuluvine esittelijän erityisine oikeuksineen ja vastuineen. Virkasäännön alaisten viranhaltijoiden osalta esittelystä on käytännöllisempää määrätä viranhaltijan johtosäännössä. Sitä ei alisteta, joten sitä on helpompi ja joustavampi tarkistaa.

Pääsääntöisesti esittely on kirjallinen. Esittelymuistiosta on ilmentävä ne perustelut, joihin päätösehdotus nojautuu. Hallintolaki edellyttää perusteltuja päätöksiä. Esittelymuistio on toimitettava ajoissa jäsenille. Neuvosto antaa tästä omia yksityiskohtaisempia määräyksiä. Kiireellisen asian esittelymuistio voidaan jakaa pöydälle. Vähäisiä asioita ei tarvitse valmistella kirjallisesti.

6 §. Pykälässä määrätään sihteeristä, pöytäkirjan pitämisestä ja sen tarkastamisesta. Myös pöytäkirjan pitäjän tulee olla esteetön samalla tavalla kuin asioiden käsitteilyyn osallistuvien jäsenten.

Puheenjohtajan ja sihteerin ollessa pöytäkirjan sanamuodosta eri mieltä puheenjohtajan kanta ratkaisee. Sihteeri voi saattaa tällöin eriävän käsityksensä pöytäkirjantarkastajien tietoon. Jos pöytäkirjan oikeellisuudesta vallitsee erimielisyyttä puheenjohtajan ja pöytäkirjanpitäjien kesken, pöytäkirja tarkastetaan seuraavassa kokouksessa. Tarkastuskäsittelyyn ottavat tällöin osaa myös ne jäsenet, jotka eivät ole olleet aikaisemmassa riidanalaisessa kokouksessa.

7 §. Seurakuntaneuvoston tehtäviä ei pyritä enää luettelemaan säännössä yleisperustelujen nojalla. Neuvoston tehtävät nousevat kirkkolaista, kirkkojärjestyksestä ja kirkon vaalijärjestyksestä sekä mahdollisesti perussäännöstä ja yhteisen kirkkovaltuuston muista ratkaisuvallan siirtopäätöksistä. Ne on kaikki hoidettava, onpa niistä maininta ohjesäännössä tai ei.

[8 §. Tällä pykälällä osoitetaan, että neuvostolla voi olla jaosto. Kirkkohallituksessa ei ole voitu arvioida jaostojen tarvetta sillä tarkkuudella, että niistä voitaisiin laatia muu kuin kehyspykälä.]

9 §. Pykälissä 9 – 10 esitetään viranhaltijoille ja neuvoston varapuheenjohtajalle (luottamushenkilö) kuuluva ratkaisuvallta. Jos päätösvaltaa ei ole uskottu erikseen näille, kuuluu asia itse neuvostolle. Jotta asiat sujuisivat joustavasti ja tarkoituksenmukaisesti, on näihin pykäliin kiinnitettävä erityistä huomiota.

Pykälässä esitetään kirkkoherran ratkaisuvallta. Pääosa asioista koskee henkilöstöhallintoa. Seurakunnissa on erikseen harkittava, ratkaiseeko kirkkoherra ne kaikki vai osan niistä. Pykälän 1 kohdassa on molemmat vaihtoehdot esitetty hakasuluilla. Pykälän tarkempi sisältö jää

harkittavaksi seurakunnassa, mutta mallissa on esitetty yleisimpiä asioita. Viittaukset seurakunnan tai seurakuntayhtymän voimassa olevaan virkasääntöön on tarkastettava, että ne ovat oikein. Pykälässä on muuna asiaryhmänä nostettu esiin hankinnat. Seurakunnan hankintatoimivaltuuksista on luotava kattavat määräykset ohjesäännön ja muiden sääntöjen avulla.

10 §. Pykälässä todetaan selvyuden vuoksi, että virkasäännön alaisen viranhaltijan ratkaisuvallasta määrätään neuvoston hyväksymässä viranhaltijan johtosäännössä, jota ei alisteta. Ratkaisuvalltaa voidaan johtosäännöllä siten antaa eri työaloista vastaaville johtaville viranhaltijalle, esimerkiksi diakoniatyöstä tai nuorisotyöstä vastaavalle, jos he ovat neuvoston alaisia eli heidän oikeudellisesta asemastaan määrätään virkasäännöllä ja tehtävistä johtosäännöllä.

Kun seurakunnan papistoa ei pidetä neuvoston alaisena eikä virkasääntö koske sitä, ei neuvoston ratkaisuvalltaa voida säännöksen puuttuessa siirtää heille lainkaan. Siten esimerkiksi suurtenkaan seurakuntien piirikappalaisille ei voida siirtää ohjesäännöllä neuvostolle kuuluvaa ratkaisuvalltaa. Sitä voidaan siirtää vain kirkkoherralle, jonka ratkaisuvallasta määrätään edellisessä pykälässä.

[11 §. Tämä pykälä kuvaa sitä, että myös neuvoston varapuheenjohtajalle voidaan antaa ratkaisuvaltaa.]

12 §. Viranhaltija- ja luottamushenkilöpäätöksistä on pidettävä päätösluetteloa.

13 §. Pykälässä on menettelymääräyksiä asian siirtämisestä neuvoston ratkaistavaksi.

Pykälän 2 momentissa määrätään siitä ajasta, jonka kuluessa seurakuntaneuvoston alaisen toimielimen, luottamushenkilön ja viranhaltijan päätöksestä on ilmoitettava neuvoston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle. Aikamäärä on jätetty avoimeksi. Sen olisi oltava riittävän lyhyt päätöksen täytäntöönpanon mahdollisimman pikaiseksi toteuttamiseksi, varsinkin kun asiat kiireellisinä sitä useimmiten edellyttävät, mutta myös tehtävä mahdolliseksi neuvoston asiaan puuttuminen niin tarvittaessa. Aikaisemmassa malliohjesäännössä ollut suositus asioiden ilmoittamisesta neuvostolle sen seuraavassa kokouksessa takasi kyllä täysin jälkimmäisen tarpeen, mutta ei lainkaan ensimmäistä. Tässä mallisäännössä on päädytty samantapaiseen rakenteelliseen ratkaisuun kuin mikä kirkkoneuvoston kohdalla on vanhastaan ollut voimassa. Avainkysymys on löytää seurakunnassa sopiva tapa päätösten ilmoittamiseksi neuvoston jäsenille. Tästä ei voida antaa yksityiskohtaisia suosituksia mallisäännössä.

Tiedottamisessa ja jäsenten ajan tasalla pitämisessä voitaneen käyttää esimerkiksi sähköpostia ja faksia, mutta myös päätöksen pitäminen nähtävillä seurakunnan virastossa on eräs tapa. Henkilöstöasioihin saattaa liittyä myös salassa pidettäviä tietoja, mikä on otettava huomioon. Seurakuntakohtaiseen ratkaisuun voivat vaikuttaa muun muassa seurakunnan alueen ja jäsenmäärän suuruus, päätösvallan delegoinnin aste ja siitä johtuva käytännössä esille tulevien asioiden määrä.

Myös se aika, jonka kuluessa siirtovaatimus on esitettävä, on seurakunnan harkittava edellä sanottujen periaatteiden mukaisesti. Jos siirtovaatimus tehdään, merkinnee se monissa tapauksissa ylimääräistä seurakuntaneuvoston kokousta.

Seurakuntaneuvosto voisi etukäteen ilmoittaa johtokunnalle ja viranhaltijoille, ettei se tule käyttämään siirto-oikeuttaan. Tällainen ilmoitus voidaan myös rajoittaa koskemaan erikseen määriteltyjä asiaryhmiä kuten tietynlaisia henkilöstöasioita, hankintarajoja tai muita vastaavia rajauksia. Tällainen rajoitus on käytännössä tarkoituksenmukainen usein kiireellisten asioiden täytäntöön panemiseksi ja asioiden joutuisaksi ja tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi.

Voimaantulo. Uusi ohjesääntö tulee voimaan tuomiokapitulin vahvistamispäätöstä seuraavan kuukauden alusta. Samasta ajankohdasta kumotaan vanha ohjesääntö.